

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Ülle Riiner
ylle.riiner@viljandivald.ee

Teie 09.01.2025

Meie 17.01.2025 nr 2.3-8/25/86-2

Vastus selgitustaotlusele

Andmekaitse Inspektsioon (AKI) sai Teie pöördumise seoses isikute tunnustamise küsimusega. Esmalt soovite teada, kas kohalik omavalitsus võib vaadata rahvastikuregistrist isiku e-posti aadressi, tuues põhjenduseks tunnustuse avaldamise korra ja vajaduse saata isikule vastuvõtu kutse.

Isikute tunnustamine on osa kogukondade traditsioonist, kuid isikuandmete kaitse vaatest on oluline mõista, et isikuandmete töötlemine eeldab õigusliku aluse olemasolu ja teiste isikuandmete kaitse üldmäärusest tulenevate reeglite järgimist.

Selgitan, et rahvastikuregistri seaduse § 44 punkti 2 kohaselt on kohalikul omavalitsusel õigus saada juurdepääs rahvastikuregistris olevatele andmetele avaliku ülesande täitmiseks. Avalik ülesanne on kohalikule omavalitsusele vahetult seadusega või seaduse alusel pandud ülesanne. Sellist seisukohta on rõhutanud ka Riigikohus mitmes lahendis. Kohaliku omavalitsuse ülesanne on seaduste alusel iseseisvalt korraldada ja juhtida kohalikku elu, lähtudes valla- või linnaelanike õigustatud vajadustest ja huvidest ning arvestades valla või linna arengu iseärasusi vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 2 lõikele 1.

Olete välja toonud, et teie vallal on olemas valla tunnustuse avaldamise kord. Nimetatud kord ei saa olla õiguslikuks aluseks isikuandmete saamiseks rahvastikuregistrist. Isiku õigust privaatsusele võib riivata üksnes seadusega sätestatud juhtudel vastavalt põhiseaduse §-le 11, mistõttu ei saa kohalik omavalitsus ise luua õiguslikku alust isikuandmete töötlemiseks. Käesoleval juhul on seega kaheldav, kas isiku tunnustamine on seotud avaliku ülesande täitmisega, mis on kohalikule omavalitsusele vahetult seadusega või seaduse alusel pandud ülesanne.

Teise küsimusena olete välja toonud olukorra, kus ettepaneku esitaja võiks anda teile nominendi kontakti. Ettepaneku tegijatelt võib paluda esitada nomineeritava isiku kontaktandmed. Oluline on siiski meelde jätta, et ka ettepaneku esitajal peab olema õiguslik alus andmete edastamiseks, sest ka selline tegevus on isikuandmete töötlemine. Sellisel juhul oleks võimalik tugineda õigustatud huvile või nomineeritava isiku nõusolekule.

Õigustatud huvi puhul peab ettepaneku esitaja suutma tõendada, et huvi isikut tunnustada on kaalukam, kui tema õigus privaatsusele. Õigustatud huvi õigusliku alusena on seega märksa keerulisem, kui nõusoleku küsimine. Nõustun, et nõusoleku küsimisega võib tõesti kaduda ära üllatusmoment, kuid tuleb arvestada, et kõik inimesed ei soovi jagada endaga seotud isikuandmeid või sattuda tavapärasest suurema tähelepanu alla. Nõusoleku küsimine ja seeläbi

eelnev teavitamine annab isikule vajadusel võimaluse ka nomineerimisest loobuda, kui nomineeritav seda ei soovi.

Kokkuvõtlikult, õiguslik alus isikuandmete jagamiseks peab olema nii ettepaneku esitajal, kes ettepaneku isiku tunnustamiseks teeb kui ka teil endal isikuandmete edasiseks töötlemiseks ja säilitamiseks. Teil kui kohalikul omavalitusel ei ole õiguslikku alust neid andmeid ise saada rahvastikuregistrist. Tunnustamisega seotud isikuandmete töötlemise protsess peab olema kirjeldatud ka andmekaitsetingimustes. Juhin tähelepanu, kui isiku tunnustamise protsessi kuulub ka taustauuringu tegemine, siis peab olema see ära määratletud andmekaitsetingimustes ning selgitatud, mis on sellise isikuandmete töötlemise õiguslik alus.

Loodan, et minu selgitustest on abi.

Lugupidamisega

Grete-Liis Kalev
jurist
peadirektori volitusel